THAM LUẬN
TÌNH HÌNH SẢN XUẤT, ĐIỀU TIẾT, TIÊU THỤ NÔNG SẢN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NGÃI

Kính thưa:

- Ông Lê Văn Thành – Phó Thủ tướng Chính phủ

- …….. – Lãnh đạo Văn phòng Chính phủ.

- …….- Bộ Công Thương.

- .....-Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn.

- Lãnh đạo UBND các tỉnh, thành phố trong cả nước.

Kính thưa toàn thể hội nghị!

Thay mặt UBND tỉnh Quảng Ngãi, tôi xin tham luận về tình hình sản xuất, điều tiết, tiêu thụ nông sản trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

Quảng Ngãi là tỉnh thuộc Vùng kinh tế trọng điểm miền Trung, có diện tích tự nhiên 5.131,5 km^2, đường bờ biển có chiều dài 129 km với vùng lãnh hải rộng 11.000km2 và 6 cửa biển vốn giàu nguồn lực hải sản đã giúp Quảng Ngãi có lợi thế phát triển về phát triển đa dạng các sản phẩm nông nghiệp. Hiện tại, tỉnh Quảng Ngãi đang tập trung thúc đẩy sản xuất đối với các sản phẩm chủ lực của tỉnh[1] bao gồm:

- Nhóm sản phẩm chủ lực cấp quốc gia: Thịt heo, thịt gia cầm.

- Nhóm sản phẩm chủ lực cấp tỉnh: Tập trung vào nhóm sản phẩm có khối lượng sản phẩm hàng hóa lớn như: mì, mía, lạc, ngô, cây lúa, chú trọng phát triển lúa chất lượng cao, lúa hữu cơ, rau an toàn, bò thịt, tôm nuôi, gỗ nguyên liệu chế biến sâu.

- Nhóm sản phẩm là đặc sản địa phương: Hành, tỏi Lý Sơn, quế Trà Bồng, Chè Minh Long…và các sản phẩm đặc sản khác của từng địa phương.

Tình hình lưu thông, tiêu thụ nông sản trong dịch Covid-19

Những năm qua, tỉnh Quảng Ngãi đã tập trung đẩy mạnh tái cơ cấu ngành nông nghiệp; đổi mới công nghệ trong thu hoạch, bảo quản nông sản; liên kết trong sản xuất, tiêu thụ sản phẩm; ban hành nhiều chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất, hướng dẫn, hỗ trợ xây dựng thương hiệu, áp dụng chỉ dẫn địa lý đối với sản phẩm tỏi Lý Sơn và các sản phẩm thế mạnh của địa phương; giới thiệu, quảng bá

[1] Quyết định số 148/QĐ-UBND ngày 25/5/2015 và Quyết định số 742/QĐ-UBND ngày 28/8/20218

sản phẩm qua việc tham gia các Hội nghị kết nối cung cầu và Hội chợ trên cả nước; thường xuyên thông tin về thị trường, đặc biệt thị trường xuất khẩu nhằm hỗ trợ doanh nghiệp/hộ kinh doanh có định hướng sản xuất nông sản, mở rộng thị trường tiêu thụ nông sản, đảm bảo ổn định đầu ra cho nông sản Quảng Ngãi, đặc biệt đối với nhóm sản phẩm chủ lực, đặc trưng của địa phương.

Thời gian gần đây, do ảnh hưởng suy thoái kinh tế toàn cầu, tác động của biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh diễn biến phức tạp, đặc biệt ảnh hưởng của đại dịch Covid-19, nhằm hỗ trợ tiêu thụ nông sản, đặc biệt đối với các nông sản đến mùa vụ thu hoạch với sản lượng lớn, tỉnh Quảng Ngãi đã thực hiện nhiều giải pháp kết nối cung cầu; khuyến khích người dân sơ chế/chế biến để kéo dài thời gian bảo quản, nâng cao chất lượng nông sản xuất khẩu. Tuy nhiên, tình hình sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông sản trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi bị ảnh hưởng trong bối cảnh chung của cả nước:

- Đối với công tác sản xuất, thu hoạch: Tại các địa phương xuất hiện các ca nhiễm Covid-19[2], việc thực hiện các biện pháp giãn cách xã hội, phong toả, cách ly đối với các ổ dịch được triển khai, công tác thu hoạch, chế biến và nhập nguyên liệu đầu vào bị ảnh hưởng. Đồng thời, các doanh nghiệp duy trì sản xuất, chế biến thực hiện mô hình "3 tại chỗ" làm phát sinh thêm các chi phí phòng, chống dịch Covid-19.

- Đối với công tác tiêu thụ: Việc các quốc gia đóng cửa biên giới, siết chặt các biện pháp lưu thông đã ảnh hưởng đến việc xuất khẩu nông sản (giảm sản lượng xuất khẩu, kéo dài thời gian lưu thông,..). Nông sản của tỉnh Quảng Ngãi xuất khẩu chủ yếu sang thị trường Trung Quốc (dưa hấu, ớt, chuối, tỏi, ốc hương, muối, dăm gỗ…) ở dạng thô, chưa qua chế biến nên thời hạn bảo quản không dài, giá trị gia tăng thấp. Đồng thời, các địa phương thực hiện các biện pháp giãn cách xã hội theo từng cấp độ ở từng địa phương khác nhau, không thống nhất trong cơ chế lưu thông, làm chi phí và thời gian vận chuyển nông sản tăng, quy mô thị trường nội địa giảm.

* Để thúc đẩy lưu thông, tiêu thụ, xuất khẩu nông thủy sản sang thị trường Trung Quốc và các nước, trong đó có nông sản tỉnh Quảng Ngãi trong thời gian đến, đặc biệt trong bối cảnh ảnh hưởng dịch Covid-19, tỉnh Quảng Ngãi kiến nghị Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương một số nội dung sau:

1. Kiến nghị Chính phủ:

- Tình hình dịch Covid-19 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi đang diễn biến phức tạp với số ca nhiễm Covid-19 tăng, do đó kiến nghị Chính phủ ưu tiên phân bổ nguồn vắc xin ngừa Covid-19 cho tỉnh Quảng Ngãi để phòng chống dịch bệnh, phát triển sản xuất; trong đó tiêm cho các đối tượng tham gia hoạt động sản xuất, lưu thông, tiêu thụ nông sản trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi nhằm đảm bảo hoạt động chuỗi sản xuất, cung ứng nông sản ổn định, đáp ứng "mục tiêu kép" đề ra.

---

[2] Thành phố Quảng Ngãi, thị xã Đức Phổ, huyện Bình Sơn, Sơn Tịnh, Tư Nghĩa, Mộ Đức, Trà Bồng.

- Mặc dù Chính phủ, các Bộ, ngành đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo công tác kiểm soát, lưu thông hàng hóa để đảm bảo việc vận chuyển, lưu thông hàng hóa thông suốt. Tuy nhiên, nhiều địa phương vẫn còn nhiều cách làm khác nhau, cách thức kiểm soát lưu thông hàng hóa khác nhau theo từng cấp độ dịch bệnh khác nhau, thiếu sự thống nhất, nhất quán. Do đó, Chính phủ tiếp tục chỉ đạo quyết liệt hơn nữa trong việc kiểm soát vận chuyển lưu thông hàng hoá trên toàn quốc theo hướng tích hợp thống nhất giữa các bộ, ngành, giữa các địa phương, trong đó ưu tiên đẩy mạnh việc áp dụng thống nhất theo hướng tích hợp các phần mềm kiểm soát điện tử, nhằm đảm bảo lưu thông hàng hoá, tránh đứt gãy chuỗi cung ứng.

- Chỉ đạo các Bộ, ngành tăng cường đàm phán thương mại để mở rộng thị trường xuất khẩu các sản phẩm nông sản của địa phương, giảm lệ thuộc vào một thị trường chính là Trung Quốc.

2. Kiến nghị Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

- Đối với thị trường Trung Quốc: Đề nghị các Bộ, ngành tiếp tục quan tâm hỗ trợ cung cấp thông tin kịp thời về tình hình thị trường, các rào cản kỹ thuật, thương mại, thuế quan…các quy định liên quan đến hoạt động xuất nhập khẩu, đặc biệt là hoạt động thông quan hàng hóa tại các cửa khẩu và các vấn đề liên quan đến việc tiêu thụ, xuất khẩu nông sản; tăng cường trao đổi, tạo điều kiện thuận lợi trong thông quan hàng hóa.

Tìm kiếm, giới thiệu kết nối các thị trường khác ngoài thị trường Trung Quốc để tìm đầu ra cho các sản phẩm nông sản (trong đó có nông sản của tỉnh Quảng Ngãi) theo đường chính ngạch; đa dạng các thị trường nông sản xuất khẩu, hạn chế sự thuộc vào một thị trường nhất định.

- Đối với thị trường nội địa: Quan tâm, hỗ trợ tỉnh Quảng Ngãi trong việc giới thiệu, kết nối tiêu thụ các sản phẩm nông nghiệp của tỉnh Quảng Ngãi vào hệ thống các chuỗi phân phối, siêu thị, trung tâm thương mại, các chợ đầu mối nông sản lớn trên cả nước; giới thiệu những nhà máy chế biến nông sản, nhà máy chế biến thực phẩm nhằm kết nối tiêu thụ ổn định nông sản cho Quảng Ngãi. Hỗ trợ kết nối sản phẩm giao dịch trên các sàn thương mại điện tử quốc gia; đồng thời hỗ trợ địa phương định hướng thị trường.

- Hỗ trợ, kết nối doanh nghiệp xuất nhập khẩu uy tín kết nối với nông dân vùng trồng của tỉnh Quảng Ngãi tạo thành chuỗi liên kết sản xuất, tiêu thụ bền vững để chuyển mạnh hoạt động xuất khẩu hàng hóa theo hình thức chính ngạch, mua bán theo hợp đồng, điều kiện giao dịch, giao nhận rõ ràng, giao hàng tại cửa khẩu….

3. Kiến nghị các địa phương:

- Hỗ trợ tỉnh Quảng Ngãi kết nối tiêu thụ các sản phẩm nông nghiệp của tỉnh Quảng Ngãi vào thị trường của địa phương, kết nối với các doanh nghiệp phân phối, cơ sở sản xuất, kinh doanh trên địa bàn.

- UBND các tỉnh có biên giới với Trung Quốc thông tin, cập nhật về diễn biến giao nhận, thông quan hàng hoá tại cửa khẩu và các vấn đề liên quan đến việc tiêu thụ, xuất khẩu nông sản để tỉnh Quảng Ngãi định hướng, thông tin cho người dân kịp thời, giảm thiểu rủi ro xuất khẩu. Đồng thời trao đổi tạo điều kiện thuận lợi và thông quan đối với các loại nông sản của Quảng Ngãi./.

Phụ lục

Số liệu tình hình sản xuất, chế biến nông thủy sản

- Đối với thủy sản, vùng biển Quảng Ngãi được xác định là một trong các vùng nuôi trồng trọng điểm của cả nước với các loại đặc sản nổi tiếng như: tôm, ốc hương, hàu, cua, cá (cá mú, cá bớp, cá hồng, cá chim, cá cam, cá bè vẫu,...). Năm 2021với diện tích nuôi trồng 1.488,61 ha, với sản lượng hải sản khai thác, thu hoạch hàng năm hơn 5.461,75 tấn.

- Đối với nông sản có nguồn gốc thực vật: điều kiện khí hậu tại Quảng Ngãi thích hợp cho phát triển các loại cây trồng chủ lực như: lúa, rau các loại, dưa hấu, ớt, hành, tỏi... Năm 2021, diện tích cây lúa 8.602,8 ha với sản lượng 47.406,7 tấn; dưa hấu 365 ha, sản lượng 9.453,5 tấn; Tỏi diện tích 325 ha; sản lượng đạt 4.052,8 tấn; Hành diện tích 170 ha, sản lượng 2.737 tấn; Rau các loại diện tích 4.130 ha, sản lượng 73.785,5 tấn.

- Đối với nông sản có nguồn gốc động vật: bò thịt, trâu, lợn, gà, vịt và những năm gần đây phát triển nuôi chim yến. Hiện nay, toàn tỉnh có khoảng 281.925 con bò hướng thịt; 68.114 con trâu; 375.012 con lợn (không tính lợn con theo mẹ); 4.348.930 con gà; 1.051.250 con thủy cầm. Hiện nay, có một số doanh nghiệp và cá nhân chăn nuôi gia súc, gia cầm quy mô *(như: Công ty cổ phần chăn nuôi CP chi nhánh Quảng Ngãi, Công ty cổ phần Thái Việt Corporation, Công ty cổ phần chăn nuôi Mavin, Công ty TNHH MTV sản xuất và dịch vụ Phát Lộc, Công ty cổ phần Nông lâm nghiệp Phú Sơn, Hộ chăn nuôi Nguyễn Văn Sáng, Nguyễn Hoài, Huỳnh Cường…)*. Hiện nay các doanh nghiệp và cá nhân chăn nuôi vẫn đang sản xuất, chăn nuôi bình thường, các sản phẩm như gà thịt, heo thịt, trâu, bò vẫn cung ứng đầy đủ ra ngoài thị trường.

2. Về chế biến:

Trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi có hơn 110 công ty/doanh nghiệp sản xuất, thu mua, chế biến nông lâm thủy sản (chế biến các sản phẩm từ trồng trọt, chăn nuôi chiếm 18%; thu mua, sơ chế, chế biến thủy sản 27%; thu mua, chế biến lâm sản 55%). Trong đó có gần 10 doanh nghiệp tham gia xuất khẩu với một số mặt hàng như: cá phi lê đông lạnh, cá nguyên con đông lạnh, tôm nguyên con đông lạnh, tôm tẩm bột chiên sơ, bột mì, cá khô, mực khô, dăm gỗ...Ngoài ra, trên địa bàn tỉnh còn có hơn 200 cơ sở chế biến nông lâm thủy sản quy mô hộ gia đình với một số mặc hàng có khối lượng lớn như: nem, chả; thủy sản khô, nước mắm, đường phèn và một số mặt hàng đặc sản của địa phương như: cá bống rim, mạch nha, bò khô, tỏi đen, bột quế.

Công nghiệp chế biến nông lâm thủy sản phát triển đã góp phần làm chuyển đổi mạnh mẽ cơ cấu sản xuất nông nghiệp (nông nghiệp giảm, lâm nghiệp và thủy sản tăng). Thúc đẩy phát triển sản xuất nhằm cung cấp nguyên liệu đầu vào cho chế biến; hình thành những vùng nguyên liệu, xây dựng những cánh đồng lớn, các

khu nuôi trồng tập trung (công tác dồn điền, đổi thửa, xây dựng cánh đồng mẫu lớn, phát triển các hợp tác xã nông nghiệp, kinh tế trang trại…). Tạo thuận lợi trong việc áp dụng kỹ thuật canh tác tiên tiến, ứng dụng công nghệ cao, đưa cơ giới hóa vào sản xuất, kiểm soát tốt dịch bệnh, bảo đảm an toàn thực phẩm.

+ Chế biến nông sản (tinh bột mì, nha): Có 02 nhà máy sản xuất tinh bột mì với tổng công suất thiết kế 11 tấn/ngày; 04 công ty sản xuất nha với tổng công suất khoảng 30 tấn/ngày; 05 công ty chế biến cà phê với công suất 20 tấn sản phẩm/năm.

+ Thu mua, chế biến lâm sản: Có khoảng 60 doanh nghiệp/công ty thu mua, chế biến lâm sản với các sản phẩm chủ yếu như gỗ xẻ, gỗ XDCB, dăm gỗ. 01 công ty sản xuất các sản phẩm từ cây quế (hàng thủ công mỹ nghệ, bột quế, tinh dầu quế...)

+ Thu mua, sơ chế, chế biến thủy sản: có 30 công ty/doanh nghiệp thu mua, sơ chế, chế biến thủy sản, tập trung ở Khu công nghiệp Quảng Phú chế biến hàng xuất khẩu vào thị trường các nước Châu Á, Châu Âu với các mặt hàng như cá phi lê đông lạnh, tôm tẩm bột chiên sơ, cá nguyên con đông lạnh, cá khô...